

THE BIHAR LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

Friday, the 10th October, 1947.

Proceedings of the Bihar Legislative Assembly assembled under the provisions of the Government of India Act, 1935.

The Assembly met in the Assembly Chamber at Ranchi, on Friday, the 10th October, 1947, at 2 P. M., the Hon'ble the Speaker, Mr. Vinodhyeswari Prasada Varma, in the Chair.

WELCOME TO THE HON'BLE MR. ANUGRAH NARAYAN SINHA ON HIS RETURN FROM GENEVA.

The Hon'ble the SPEAKER : The House is having the Hon'ble Mr. Anugrah Narayan Sinha in its midst to-day on his safe return from Mission at Geneva as Leader of the Indian Food Delegation. (*Cheers.*) We welcome him back and feel highly gratified that he successfully led the Mission and paid visits to other countries in Europe.

The Hon'ble Mr. ANUGRAH NARAYAN SINHA : I thank you, Sir, for the kind words that you have expressed. I hope I have benefited by the journey and I feel that I shall be able to serve my people much better than I did before.

Hon'ble Members : Long live the Hon'ble Mr Anugrah Narayan Sinha.

QUESTIONS AND ANSWERS.

MOTOR CAR ACCIDENT IN MONGHYR ON THE MONGHYR-PIPARPANTI ROAD.

***52. Mr. MOSAHEB SINHA :** Will the Hon'ble the Prime Minister be pleased to state—

(a) whether it is a fact that a serious motor accident took place on the Monghyr-Piparpanti Road in the last week of April, 1946, in which a beautiful little son of the poor clerk of Monghyr District Inspector of Schools' Office was crushed to death under the car of Rai Bahadur S. N. Roy, the present Additional District Magistrate of Monghyr ;

(b) whether it is a fact that car was being driven by the second son of Rai Bahadur at the time of accident who possesses no licence ;

*In absence of the questioner, the answer was given at the request of Mr. Birendra Bahadur Sinha.

VOL III.

**THE BIHAR LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES,
1947.**

The 10th October 1947.

Proceedings of the Bihar Legislative Assembly assembled under the provisions of the Government of India Act, 1935.

The Assembly met in the Assembly Chamber at Patna on Friday the 10th October 1947, at 11-30 A.M. the Hon'ble the Speaker, Mr. Vindhyeshwari Prasad Varma, in the Chair.

Congratulations to the Hon'ble Mr. Anugrah Narayan Sinha on his return from Geneva.

The Hon'ble the Speaker : The House is glad to have the Hon'ble Mr. Anugrah Narayan Sinha in its midst today on his safe return from the Mission at Geneva as the Leader of the Indian Food Delegation. (*Cheers.*) We welcome him back and feel highly gratified that he successfully led the mission and was also able to pay visits to some other countries in Europe.

The Hon'ble Mr. Anugrah Narayan Sinha : I thank you, Sir, for the kind words that you have expressed. I hope I have benefited by the journey and I feel that I shall be able to serve my people much better than I did before.

Many Hon'ble Members. (Long live the Hon'ble Mr. Anugrah Narayan Sinha).

Legislative Business : Official Bills.

The Bihar Panchayat Raj Bill, 1947, (Bill No. 26 of 1947.)

The Hon'ble the Speaker : The House will now take up the Bihar Panchayat Raj Bill, 1947.

We covered up to amendment 27 of the Bill. Would the Hon'ble Minister like to take up the Bill just now ?

The Hon'ble Pandit Binodanand Jha : We considered the suggestions given by the Hon'ble Member yesterday. Even if we do away with section 24 of the Bill we can very well manage with section 15 of the Bill. Section 24 of the Bill merely deals with the procedure that the Mukhiya should follow to prevent child marriage. In section 24 it has been laid down that a petition has got to be filed by the Mukhiya where there is a child marriage. Under section 15 of the Bill the same authorities can very well file a petition against child marriage and we can do away with section 24 of the Bill. I think that will satisfy the hon'ble member and now we can proceed with the rest of the clause of the Bill.

The Hon'ble the Speaker : The question is :

That clause 24 of the Bill as reported by the Select Committee, be omitted.

The motion was adopted.

Clause 24 was omitted.

The Hon'ble the Speaker : The question is :

That clause 28 of the Bill, as reported by the Select Committee, do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clause 28 was added to the Bill.

The Hon'ble the Speaker:—Is there any amendment to clause 29.

Mr. Muhammad Abdul Ghani:—There is one minor amendment. I want to move the amendment, to clarify that the word "emergency" includes "such as breaking out of fire or committing dacoity, robbery or theft".

The Hon'ble Pandit Binodanand Jha:—This has been sufficiently explained there.

Mr. Muhammad Abdul Ghani:—I do not want to move the amendment.

The Hon'ble the Speaker:— The question is :

That clause 29 of the Bill, as reported by the Select Committee, do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clause 29 was added to the Bill.

The Hon'ble the Speaker:—The question is :

That Clauses 30 to 44, as reported by the Select Committee, do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clauses 30 to 44 were added to the Bill.

The Hon'ble the Speaker:—The question is that clause 45 as reported by the Select Committee do stand part of the Bill.

Mr. Latifur Rahman :

جناب صدر . مظهر امام صاحب اسوقت موجود نہیں ہے لیکن میں گورنمنٹ کو توجہ انکے اس کلز کی ترمیم کی طرف دلاتا ہوں جناب نے عزیر کیا ہے تو معلوم ہوگا کہ جب دروں بار مثال interested ہوئی تو ایک تیسرے شخص کے ہاتھ میں فیصلہ کا اختیار دینا مناسب ہوگا اگر حکومت مناسب سمجھے تو مظهر امام صاحب کی اس ترمیم کو قبول کر لے .

Hon'ble Pandit Binodanand Jha:—सर साहब, मैं माननीय सेक्टर का ध्यान सेक्शन ३४ यू० पी० ऐक्ट की ओर दिलाना चाहता हूँ। इस बिल का सेक्शन ४५ और उसके दोनों क्लॉज यू० पी० ऐक्ट ३४ दफा के Identical हैं, इसलिए इसमें Apprehension करने की कोई खास गुंजाइश नहीं है। इसमें कोई ऐसी चीज नहीं है जिससे कुछ गलतफहमी हो।

The Hon'ble the Speaker : The question is :.....

Mr. Rameshwar Prasad Singh : Sir, I rise to oppose section 45 as standing part of the Bill. The Hon'ble Minister has just mentioned that he has copied the sub-

clauses of the U. P. Act. It does not appeal to us here. The principle has been so far that three parties should decide a thing, but here a novel thing has been introduced in that the prosecutor should be a judge as well. If the parties do not agree on a point, who will decide the case, the Gram Panchayet. The Gram Panchayat itself is a party. How a party who is interested can decide upon something. This point does not appeal to me. Justice demands that disputed cases should be referred to a third party which is not self interested in the matter. Even if the entire clause 45 goes away, what is the position? If any party is dissatisfied about the public land being the property of any village community, the party will seek redress in a court. But if you provide clause 45 here, we are bound to go to the Gram Panchayat. I appeal to Government to consider the matter from this aspect and delete clause 45 entirely. You should not force a party to have its case decided by the Gram Panchayat.

The Hon'ble Pandit Binodanand Jha : सदर साहब, इसमें जो वसूल रखा गया है वह और और ग्रान्तों में भी है। मैं ३४ दफा यू० पी० ऐक्ट को पढ़कर सुना देना चाहता हूँ।

"Where any dispute arises as regards the ownership of any property mentioned in section 34 (this is of the U. P. Act) between the Gaon Sabha and any party, the Gaon Sabha shall give such persons a reasonable opportunity of being heard and treat the said property as the property of the Gaon Sabha."

इस सेक्शन के जरिए ग्राम पंचायत को किसी private property को लेने का हक नहीं है। अगर ग्राम पंचायत कोई ऐसा फैसला करेगा तो वह ultravires होगा और उसके लिए civil court का दरवाजा हमेशा खुला रहेगा। इसके लिए civil court का jurisdiction हमेशा रहेगा और barred नहीं होगा। लेकिन इस बिल में इस चीज का इसलिए Provision किया गया है जिससे ऐसे मामलों के लिए पहले गाँव वाले Executive Committee के यहाँ जायँ बाद में फिर कहीं दूसरी जगह जायँ। यह चीज और ग्रान्तों में नहीं है, सिर्फ इसी ग्रान्त में रखी गयी है। हमलोग चाहते हैं कि

छोटी छोटी मामूली बातों के लिए Civil Court में न जाकर ग्राम पंचायत में फैसला हो। Civil Court में जाने से मुकदमाबाजी बढ़ेगी और ग्राम-पंचायत कोई चीज नहीं रह जायगी। इसलिए इस बिल में काफी rule making powers रखे गये हैं। जिस उद्देश्य से आप Civil Court जाते हैं उसको यहीं पूरा करने का विचार है। हम चाहते हैं कि ग्राम सरकार असली सरकार हो और इसी उद्देश्य को सामने रख कर यह बिल बनाया गया है। अगर आइ-दे इस बिल के working से कोई गलती मालूम होगी तो उस त्रुटि को निकालने की कोशिश की जायगी। ऐसे रास्तों को अख्तियार करना जिनसे मुकदमाबाजी बढ़े, अच्छा नहीं है और इसी उद्देश्य से यह बिल बनाया गया है।

The Hon'ble the Speaker: The question is:

That clause 45, as reported by the Select Committee, do stand part of the Bill

'The motion was' adopted.

Clause 45 was added to the Bill.

The Hon'ble the Speaker : The question is :

That clause 46, as reported by the Select Committee, do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clause 46 was added to the Bill.

The question is that clause 47 as reported by the Select Committee, do stand part of the Bill.

Mr. Mazhar Imam : Sir, I beg to move :

That in the last proviso to, clause 47 of the Bill as reported by the Select Committee the words " of double the number of units" be omitted.

Mr. Saiyid Mazhar Imam :

یہ بہت simple چیز ہے۔ بل میں یہ ہے کہ جرمانہ جو ہوگا وہ مزدوری کے دوگنا (double) ہوگا۔ میں اپنی ترمیم کے ذریعہ یہ چاہتا ہوں کہ جرمانہ double نہیں ہو بلکہ واقعی جو مزدوری (wages) ہو اتنا ہی جرمانہ ہونا چاہئے۔

The Hon'ble the Speaker : यह जुमाना नहीं है। जो काम नहीं करना चाहते हैं वे रुपया दें।

Mr Saiyid Mazhar Imam :

یہاں تو یہ ہے کہ مجبوری کی وجہ سے وہ نہیں جا سکتا ہے اس پر آپ double چارج کر دینگے تو وہ غریب کہاں سے ادا کریگا اس لئے میری گزارش ہے کہ ذیل کا خسرا مٹا دیا جائے۔

The Hon'ble Pandit Binodanand Jha : सदर साहब, मैं इस संशोधन (Amendment) को कबूल करता हूँ। अभी जो provision है उसके favour में बहुत-सी बातें हैं, फिर भी आपत्तोगों में किसी बात की गलतफहमी न हो, इसलिए मैं इसे मंजूर करता हूँ। इस बिल में ग्राम-पंचायत को कुछ Executive and judicial powers दिए गए हैं, और मैं महसूस करता हूँ कि हो सकता है कि इसके चलते कुछ लोगों को तकलीफ भी हो। इसलिए अभी जो अमेन्डमेन्ट हमारे सामने है इसे हम accept करते हैं। इसमें जो 'double' रुपय हैं उसकी जगह पर क्या रखा जाय जिससे इस तरमीम का मकसद पूरा हो जाय।

The Hon'ble the Speaker : ऐसे ही रहने दिया जाय।

The Hon'ble Pandit Binodanand Jha : इस क्लॉज से " of double the number of units " को हटा दिया जाय।

The Hon'ble the Speaker: The question is :

That in the last proviso to clause 47 of the Bill as reported by the Select Committee the words " of double the number of units " be omitted.

The motion was adopted.

Mr. Muhammad Abdul Ghani : I have given notice of an amendment, Sir, which reads as follows.

The Hon'ble Pandit Binodanand Jha : गनी साहब जरा माफ करेंगे। इस तरमीम के मानने से अब Equal to the wages of double the number of units of labour की जगह पर Equal to the wages of the number of units of labour होना चाहिए। अब यह चीज साफ हो गयी।

The Hon'ble the Speaker : That is more or less consequential. The necessary words are "double the number". Secretary will please make note of it.

Mr. Muhammad Abdul Ghani : Sir, I beg to move :

That to clause 47, the following explanation be added, namely:—

"Explanation—Persons engaged in public duty shall be exempted.

بہت سے ایسے لوگ ہیں حضور . جو گاؤں میں نہیں رہتے ہیں بلکہ دوسری دوسری جگہوں میں نوکری کرتے ہیں . مگر انکے صرف بال بچے رہتے ہیں . ایسی حالت میں وہ بیچارے مفت میں پریشان ہونکے کیونکہ گورنمنٹ کی طرف سے ایسی انکی duty کی خبر پہنچنے میں کافی وقت لگ جائیگا .

The Hon'ble the Speaker : क्या जो गांव में हाजिर रहेंगे वही टैक्स देंगे ? यह सेक्शन ४७ से साफ नहीं होता है ।

Mr. Muhammad Abdul Ghani :

اسمیں اسکے متعلق کہیں نہیں ہے ہنوز کہ حاضر رہے یا نہیں - اسمیں یہ ہے کہ گاؤں کا رہنے والا ہو able bodied ہو یا certain age کا ہو اگر ایسے لوگوں کو labour کیلئے بلایا جائے گا اور وہ manual labour نہیں دھینکے تو انہیں ٹیکس دینا ہوگا میرے خیال میں بہت سے لوگ ایسے ہونکے جو able bodied ہیں اور اس age کے ہیں جو prescribe کیجائے گی مگر وہ گاؤں میں حاضر نہیں ہیں بلکہ باہر رہتے ہیں اسلئے انکو اس ٹیکس سے بری کر دینا چاہئے ۔

"Provided that no person shall be made to render manual labour for less than twelve units of labour during any one year".

The Hon'ble the Speaker : The Government may give reply now.

The Hon'ble Pandit Binodanand Jha : अगर कोई नौकरी करने परब चला गया हो तो उसको भी इस क्लाज के मुताबिक टैक्स देना पड़ेगा ।

“ Provided further that a person assessed to labour tax may, instead of rendering manual labour, deposit ...”

कोई नौकरी करने जाता है, वहां जाकर कमाता है तो गांव के interest में वह टैक्स क्यों नहीं देगा। उसके बाल बच्चे गांव में रहते हैं और गांव में जो कुछ भी तरक्की होगी उससे वह भी फायदा उठावेगा तो टैक्स क्यों नहीं देगा।

The Hon'ble the Speaker : उनकी भी तो public duty है।

The Hon'ble Pandit Binodanand Jha : ऐसा ख्याल नहीं है कि गांव में उनका interest न हो। कोई गवर्नमेंट की नौकरी करता है, पैसा कमाता है तो गांव की भलाई में वह कुछ पैसे क्यों न दे।

“ Subject to the prescribed rules and any general or special orders of the Government in this behalf.....”

रूल बनाते वक्त इसपर ख्याल किया जायगा। अगर मुनासिब समझा जायगा कि किसी क्लास के आदमियों को इससे बरी करना चाहिये तो बरी कर दिया जायेगा।

The Hon'ble the Speaker : तब आप अपना अमेन्डमेन्ट वापस लेना चाहते हैं ?

Mr. Muhammad Abdul Ghani :

اگر اسکا لحاظ رکھا جائے گا کہ جو لوگ public duty میں جاتے ہیں
under certain rules کا جائے گا case consider
amendment withdraw کرتے ہیں -

The motion was, by leave of the Assembly withdrawn.

The Hon'ble the Speaker : The question is :

That clause 47, as settled in the Assembly, do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clause 47, as amended, was added to the Bill.

The Hon'ble the Speaker : The question is :

That clause 48, as reported by the Select Committee, do stand part of the Bill.

Mr. Mohammad Abdul Ghani : I have got two amendments standing in my name on this clause, Sir. They are items 8 and 9 on the list of Business. I move item 8, first.

I beg to move :

That in item (f) of sub-clause (1) of clause 48 the words " Sarais, Dharamshalas " be omitted.

Rest house سرانے اور دھرم شالہ کا لغظ مستثنیٰ کر دینا چاہئے -
جناب صدر - آپ کہہنگے کہ oppose کرو ہم چاہتے ہیں کہ صرف

The Hon'ble the speaker : Rest House تو amendment میں نہیں ہے۔ جو کاپی میرے ہاتھ میں ہے उसमें दो ही लफ्ज हैं।

Mr. Muhammad Abdul Ghani :

اچھا یہی رہا -

The Hon'ble the Speaker : अपना amendment move कीजिएगा ?

Mr. Muhammad Abdul Ghani :

ظاہر ہے حضور کہ سرانے یا دھرم شالہ جو شخص بھی بنواتا ہے وہ عوام کی عافیت اور نائدہ کے لئے بنواتا ہے - اسپر اگر آپ کوئی ٹیکس لگائیے تو بہت burden ہو جایگا بہت سی ایسی سرانے اور دھرم شالے ہیں جنکے وارث نہیں ہیں اور وہ public property ہو گئے ہیں - تو public property کو maintain کرنا استیثیت کا فرض ہے - اور جس قسم کے مدد کی ضرورت ہو استیثیت کو دینا چاہئے - نہ یہ کہ ہر ٹیکس اسکے اسپر اور ٹیکس لگا دیجائے - ان چند وجوہات کے ساتھ میں اپنی ترمیم پیش کرتا ہوں -

The Hon'ble Pandit Binodanand Jha : वहाँ धर्म-शालाओं पर टैक्स लगेगा जो गांव सभा की Property हैं।

The Hon'ble the Speaker : Government may give reply.

The Hon'ble Pandit Binodanand Jha : Vesting in the Grampanchayat है। self supporting हो जाएगा इसलिए सभी जगहों पर इसको लगाना ठीक नहीं है।

Mr. Muhammad Abdul Ghani :

اچھا جب اسکے مغنی یہ ہے تو ہم withdraw کرتے ہیں۔

The motion was, by leave of the Assembly, withdrawn.

Mr. Muhammad Abdul Ghani : Sir, I beg to move :

That item (k) in sub-clause (1) of clause 48, be omitted.

کلز نمبر ۴۸ کے سب کلز نمبر ۱ کا سکشن k omit کر دیا جائے۔ اس کے دو سے place of worship یہی اس ٹیکس کی زد میں آجاتا ہے۔ نہیں ہونا چاہئے۔ اتنا بھی کام ایسٹیت کی طرف سے نہیں ہوا اور اربلگوں پر بھی ٹیکس ہوا تو.....

The Hon'ble the Speaker : آپ इसको पेश करना चाहते हैं ?

Mr. Muhammad Abdul Ghani :

جی ہاں۔ ہم move کر رہے ہیں کہ اسکو delete کیا جائے اسکی ضرورت ضرورت نہیں ہے۔

The Hon'ble the Speaker : इसमें एक safeguard है "if approved by the Government."

Mr. Muhammad Abdul Ghani :

if approved by the Government تو ہے لیکن گورنمنٹ کو اتنا وقت کہاں ملتا ہے کہ ہر فائل کو منسٹر صاحبان خود پڑھا کریں۔ انکے ماتحت لوگ فائل کو deal کر دیتے ہیں اسلئے اگر کہیں روا روی میں منسٹر صاحب نے غور نہیں کیا اور یہ فائل پاس ہو گیا تو pligrimage پر بھی ٹیکس لگ ہی جائیگا اسلئے میں اپیل کرونگا کہ اس سکشن کو ہٹا دیا جائے۔

The Hon'ble Pandit Binodanand Jha : सदर साहब, मैं यह कह रहा था कि Pilgrims Act के मुताबिक स्थानीय संस्थाओं को टैक्स लगाने का अधिकार होना चाहिए। यदि आप चाहते हैं कि यात्रियों का स्वास्थ्य ठीक रहे तो सफाई के लिए इनसे टैक्स के रूप में पैसे भी लिए जानें

चाहिए। यदि ये यात्री अपने spiritual कामों में कुछ खर्च करते हैं तो सफाई के काम में भी कुछ खर्च करना इनका फर्ज हो जाता है। आप जानते हैं कि किसी धार्मिक मेला बगैरह के मौके पर हजार-दस हजार आदमी इकट्ठा हो जाते हैं और ऐसी हालत में सफाई का इंतजाम करना बहुत जरूरी हो जाता है। लेकिन इस सफाई में उन लोगों को हाथ बंटाना चाहिए जो धर्म कमाने जाते हैं। मैं आपसे यह कहना चाहता हूँ कि यह टैक्स तब तक नहीं लगेगा जब तक गवर्नमेंट नहीं लगायगी। मैं यह भी कह देना चाहता हूँ कि जहाँ बहुत आदमी जाते हैं या जहाँ टैक्स वसूल करने और उसे संतोषजनक रूप में खर्च करने का उचित प्रबंध रहेगा वहीं यह टैक्स लगाया जायगा। हर जगह नहीं लगाया जायगा। मेरे इस आश्वासन देने के बाद मैं समझता हूँ कि माननीय सदस्य अपने संशोधन को वापस ले लेगे।

The Hon'ble the Speaker : What does the Hon'ble member propose to do ?

Mr. Muhammad Abdul Ghani :

اگر ہمارے مسٹر صاحب کی یہ خواہش ہے کہ pilgrims جو ہر جا بات کے لئے جائینگے ان پر ٹیکس نہیں لگے گا تو ہمیں کوئی اعتراض نہیں ہے اور ہم اپنی ترمیم واپس لیتے ہیں۔

The motion was, by leave of the Assembly, withdrawn.

The Hon'ble the Speaker : The question is :

That clause 48, as reported by the Select Committee, do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clause 48 was added to the Bill.

The Hon'ble the Speaker : The question is :

That clause 49, as reported by the Select Committee, do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clause 49 was added to the Bill.

Mr. Saiyid Mazhar Imam : Sir, I beg to move :

That after the words "elected by the Gram Panchayet" in clause 50, the words "by means of single transferable vote" be inserted.

میرے خیال میں یہ کوئی ایسی چیز نہیں ہے جسکے بار میں زیادہ کہنے کی ضرورت ہے ہمارے معزز منسٹر صاحب نے فرمایا تھا کہ ہم دیہاتوں میں experiment کرنا چاہتے ہیں۔ اس کے متعلق میں یہ عرض کروں گا کہ گرام کچھری کے ممبروں کا انتخاب صرف گرام پنچایت کے تعلق سے رہے بلکہ میں چاہتا ہوں کہ دو قسم کا الٹن رکھا جائے۔ ایک تو عام طور پر جیسا ہوتا ہے اور دوسرے single transferable vote کے طریقے۔ کل تو صرف مکھیا کا سوال تھا تو اتنی مشکل تھی آج تو ہندو آدمیوں کے انتخاب کا سوال ہے۔ میرا خیال ہے کہ single transferable vote سے فائدہ یہ ہوگا کہ ہر کلاس کے لوگوں کا representation ہو سکے گا۔ ایسا نہیں ہوگا کہ ایک ہی پارٹی کے 15 ممبر منتخب ہو جائیں۔ بلکہ چاروٹی سے چاروٹی پارٹی کا ممبر بھی آسکے گا اسلئے منسٹر صاحب سے میری گزارش ہے کہ اس ترمیم کو منظور کر لیں۔

The Hon'ble Pandit Binodanand Jha : सदर साहब, अगर यह चीज Practicable होती तो मैं इसे मंजूर कर लेता। लेकिन इस सूबा के ७१ हजार गांवों में Single Transferable vote से चुनाव का इंतजाम करना नामुमकिन बात मालूम होती है। Single Transferable vote के लिए Experts और पढ़े लिखे आदमियों की जरूरत होती है। लेकिन इस सिलसिले में मैं आपका ध्यान क्लॉज न० ८१, सब क्लॉज न० (२) (g) की ओर ले जाना चाहता हूँ जहाँ लिखा हुआ है: the qualifications and the manner of election of Panches and the manner of publication of their names प्रांतीय सरकार को इस सम्बन्ध में rules बनाने का अधिकार है। यदि सरकार देखेगी कि कहीं पर single transferable vote से चुनाव हो सकता है तो उसे वैसा करने में कोई उजुर नहीं होगा। गवर्नमेन्ट के हाथ में काफी safeguards हैं जिनसे वह चुनाव में गड़बड़ी नहीं होने दे सकती है। लेकिन सरकार चाहती है कि इस काम को गांव के लोग एक अच्छे दृष्टि कोण से करें और उसमें गंदगी नहीं आने पावे।

Mr. Md. Abdul Ghani :

جناب صدر۔ ہمارے معزز منسٹر صاحب کا خیال ہے کہ لوگوں کو جب تکلیف پہنچ جائے تو اسکے بعد اسکا علاج سونچا جائے اور اگر پہلے سے معلوم ہو کہ تکلیف پہنچنے والی ہے تو اسکی remedy نہیں ہونی چاہئے۔ میں نہیں سمجھتا کہ کس اصول پر ہمارے منسٹر صاحب کام کرتے ہیں۔ جہالتک میں نے غور کیا ہے۔ اصول صحیح نہیں ہے کیونکہ میرا خیال ہے کہ ہمیشہ بیمار ہونے سے پہلے precaution لے لینا زیادہ اچھا ہے بہ نسبت اسکے کہ کوئی بیمار پڑ جائے اور اسکے بعد علاج کیا جائے اس میں خطرہ ہو جاتا ہے کہ مریض بجھے یا نہ بجھے اس لحاظ سے اگر یہ چیز قائم ہوگئی تو اسکے بعد قانون میں ترمیم کرنا آسان نہیں ہے کیونکہ اسکے بعد ایک ظول عمل ہو جائے گا۔ ڈیپارٹمنٹ میں جائے گا۔ ٹرانٹ (draft) ہوگا پھر دوسرے ہاؤس میں جائے گا گویا اس کیلئے ایک مدت چاہئے۔ اسلئے میرا خیال ہے کہ جو ترمیم ہمارے لایق دوست مظہر امام صاحب نے پیش کی ہے وہ بالکل صحیح ہے اور حکومت کو اسکو قبول کر لینا چاہئے۔

The Hon'ble Pandit Binodanand Jha : सदर साहब, मैं जवाब में यह कहना चाहता हूँ कि नाउम्मीदी की कोई वजह नहीं है। बिहार में सभसे ज्यादा यूनियन बोर्ड की संख्या पूर्णियाँ डिस्ट्रिक्ट में है, लेकिन वहाँ से या किसी दूसरे जिले से मेरे पास इस तरह की कोई शिकायत नहीं आई है कि इस मामले में सांप्रदायिक भावना से काम लिया जाता है। हमारे यहाँ तरह-तरह की पार्टी बंदियाँ हैं, लेकिन इस सूबा की ज़िंदगी में सांप्रदायिक भावना के आधार पर पार्टी बंदियाँ नहीं हुई हैं। इस एसेंबली में भी उस भावना की पार्टी बंदी नहीं है। हमारे गाँवों में कहीं हिंदुओं की संख्या ज्यादा है और कहीं मुसलमानों की। लेकिन फिर भी इस भावना के आधार पर पार्टियाँ नहीं बनी हैं। मैं अभी अर्ज कर चुका हूँ कि हमारे हाथ में हथकंडा (safeguard) है जिससे कहीं गड़बड़ी होने पर हम मामला को संभाल सकते हैं।

Mr. Saiyid Mazhar Imam :

جناب صدر، میرا خیال ہے کہ ہمارے منسٹر صاحب کو میری ترمیم سے کچھ غلط فہمی ہوگئی ہے۔ میری ترمیم کا مرکز یہ مطلب نہیں تھا کہ وہ Communal Line پر ہو میں نے کل بھی یہ بات کہی تھی۔ کہ میں مرکز Communal line

پر اپنی تجویزین میں نہیں پیش کرنا۔ بلکہ میرا مطالب یہ ہے کہ دیہاتوں میں جو پارٹی بنادیاں ہوتی ہیں۔ خوارہ مسلمانوں کی ہرں خوارہ ہندو کی اُن میں ایک پارٹی دوسری پارٹی کے ساتھ اکثر نا انصافی کرتی ہوئی دیکھی گئی ہے۔ اس لئے اس نا انصافی کو روکنے کے لئے میں نے یہ ترمیم پیش کی ہے ورنہ میرا مطالب ہرگز اس سے تفرقہ پرستی بڑھانا نہیں ہے میرا مطلب یہ ہے کہ single transferable vote کے ذریعہ مسلمانوں کا safeguard ہوتا ہے۔ یوں تو اگر ہندو بیانی چاہیں تو مسلمان ہر جگہ آسکتے ہیں، اور نہ چاہیں تو نہیں آسکتے ہیں۔ اس نقطہ نظر سے میں نے صرف پارٹی بندی کو خوارہ ہندوؤں میں ہو یا مسلمانوں میں ہو check کرنے کے لئے یہ ترمیم پیش کی ہے لیکن اگر ہمارے منسٹر صاحب سمجھتے ہیں اور یقین دلاتے ہیں کہ قانون بناتے وقت اسکا لحاظ خیال رکھینگے تو میں اپنی ترمیم واپس لینا چاہتا ہوں۔

The Hon'ble the Speaker : The hon'ble member desires to withdraw his amendment.

The amendment was, by leave of the Assembly, withdrawn.

The Hon'ble the Speaker : The question is :

That clause 50, as reported by the Select Committee, do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clause 50 was added to the Bill.

The Hon'ble the Speaker : The question is :

That clauses 51 to 63, as reported by the Select Committee, do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clauses 51 to 63 were added to the Bill.

The Hon'ble the Speaker : The question is :

That clause 64, as reported by the Select Committee, do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clause 64, was added to the Bill.

The Hon'ble the Speaker : The question is :

That clauses 65 to 67, as reported by the Select Committee, do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clauses 65 to 67 were added to the Bill.

Mr. Muhammad Abdul Ghani : Sir, I beg to move :

That in clause 68 of the Bill as reported by the Select Committee for the word "fifteen" the word "thirty" be substituted.

غرض یہ ہے کہ پندرہ دن کا وقت

The Hon'ble Pandit Binodanand Jha : मैं इस गरज के साथ एक राय पेश करता हूँ। कबल इसके कि हाउस का बक्त जाया हो मैं इसे स्वीकार (accept) कर लेता हूँ।

The Hon'ble the Speaker : The question is :

That in clause 68 of the Bill as reported by the Select Committee for the word 'fifteen' the word "thirty" be substituted.

The motion was adopted.

The Hon'ble the Speaker : The question is :

That clause 68, as settled in the Assembly, do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clause 68, as amended was added to the Bill.

The Hon'ble the Speaker : The question is :

That clause 69, as reported by the Select Committee, do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clause 69, was added to the Bill.

The Hon'ble the Speaker : The question is :

That clause 70, as reported by the Select Committee, do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clause 70 was added to the Bill.

The Hon'ble the Speaker : The question is :

That clause 71, as reported by the Select Committee, do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clause 71 was added to the Bill.

The Hon'ble the Speaker : The question is :

That clauses 72 to 80 as reported by the Select Committee, do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clause 72 to 80 were added to the Bill.

Mr. Muhammad Abdul Ghani :

The rule making power Government میں دیا گیا ہے مگر مجھے موقع اسکا ملا ہے سنٹرل گورنمنٹ میں رہے گا ہم جانتے ہیں کہ گورنمنٹ میں گائڈریس اور مسلم لیگ پارٹی دونوں نے Jointly گورنمنٹ کو رائے دی ہے کہ ایسے ایسے رول کو جب بھی frame ہوں a copy of the rule should be laid on the table of the House Act 1944-45 جسے وہاں amendment میں بنے ہیں اسی principle کو adopt کیا ہے گویا کہ ہم نے amendment table کو نہیں کیا ہے اس میں مجھ سے غلطی ہوئی اگر گورنمنٹ اسکو صحیح برسٹل تسلیم کرتی ہے تو اسکو منظور کر لے -

The Hon'ble Pandit Binodanand Jha : हज़ूर, यह चीज जो इसी में है, न० कलाज के पहले सबकलाज में। वहाँ लिखा हुआ है कि 'The Provincial Government may, after previous publication, make rules for carrying out the purposes of this Act.

यह publication गजट में होगा। मैं इतना assurance देता हूँ कि इसमें काफी वक्त दिया जायगा कि कोई मेम्बर राय देना चाहे तो दे सकें। गवर्नमेन्ट उस राय पर अच्छी तरह से गौर करके तब काम करेगी।

Mr. Muhammad Abdul Ghani :

جب سے یہ رول بنایا ہے اسوقت سے جملے رول سنٹرل گورنمنٹ میں بنے ہیں اس کے enforcement کے قبل لیجسلیچر کے ٹیبل پر رکھا گیا ہے۔

The Hon'ble Pandit Binodanand Jha : इसमें आप देखेंगे कि आखिर देहातों के लिए नियम (rules) बन रहे हैं। कुछ चुनाव की बात है, पंचायत की बात है और इधर-उधर की बातें हैं। ऐसी important बातें नहीं हैं कि लेजिस्लेचर के सेशन में आना ही जरूरी हो। लेजिस्लेचर के सेशन छः छः आठ आठ महीने पर होता है। सेशन में न रख कर मेम्बरों के सामने रख दें तो क्या फर्क है? यह मौका (opportunity) हम देंगे कि हर मेम्बर के पास वह पहुँच जाय। जो राय (opinion) आप देंगे उस पर गौर करके, ख्याल करके तब गवर्नमेन्ट sanction करेगी।

The Hon'ble the Speaker : The question is :

That clause 81, as reported by the Select Committee, do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

• Clause 81, was added to the Bill.

The Hon'ble the Speaker : The question is :

That clauses 82 and 83, as reported by the Select Committee, do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clauses 82 and 83 were added to the Bill.

Mr. Muhammad Abdul Ghani : I do not like to move the amendment to clause 84.

The Hon'ble Pandit Binodanand Jha : They are all treated as public servant.

The Hon'ble the Speaker : The question is ;

That clauses 84 to 86, as reported by the Select Committee, do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clauses 84 to 86 were added to the Bill.

The Hon'ble the Speaker : The question is :

That the schedule do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

The schedule was added to the Bill.

The Hon'ble the Speaker : The question is :

That clause 1, as reported by the Select Committee, do stand part of the Bill.

The motion was adopted.

Clause 1 was added to the Bill.

The Hon'ble the Speaker : The question is :

That the Preamble be added to the Bill.

The motion was adopted.

The preamble was added to the Bill.

The Hon'ble the Speaker : The question is :

That Title be added to the Bill.

The motion was adopted.

The title was added to the Bill.

The Hon'ble Pandit Binodanand Jha : Sir, with your permission, I beg to move :

That the Bihar Panchayat Raj Bill, 1947, as settled in the Assembly, be passed.

सदर साहब, कबल इस प्रस्ताव को हाउस कबूल करे, मैं सिलेक्ट कमिटी के मेम्बरों और इस हाउस के भी मेम्बरों का शुक्रिया अदा करना चाहता हूँ। मैं जानता हूँ कि इस बिल में बहुत से हिस्से ऐसे हैं जिनसे गलतफहमी हो सकती है और आप लोगों के दिल में शक और सुबहा हो सकता है। मेरे

दिल में इसके बारे में शक और शुबहा नहीं है, ऐसी बात नहीं है। मैं जानता हूँ, हुकूमत की बागडोर बाहर से हटा कर ग्राम पंचायत के हाथ में दी जा रही है। आप के दिल में बहुत दिनों से इसके लिए एक जगह थी और इसी वजह से ऐसा किया गया, लेकिन फिर भी यह बिल त्रुटियों से भरा हुआ है। इस बिल के जरिये जो step लिया जा रहा है, अगर उसको successfully worked out किया जाय, क्योंकि यह बिल self government के Principle के आधार पर बना हुआ है, तो हमलोग इसके जरिये peaceful life का foundation lay down करने जा रहे हैं। मेरे दिल में और आप लोगों के दिल में इस बात का शक है कि अभी जो Administration की मशिनरी है, वह अंग्रेजों की बनायी हुई है और बहुत पुरानी है। मुझे यह कहने में जरा भी हिचकिचाहट नहीं है कि अभी जो atmosphere है Political or constitutional वह बिल्कुल artificial है। हम लोगों में से बहुत मेम्बर लोग इस चीज को नहीं समझते हैं और कभी कभी गुस्से में आ जाते हैं। हमारी यह कोशिश रही है कि शासन सूत्र का आधार genuine हो और अभी तक हम इसी चीज को ढूँढने की कोशिश कर रहे थे। हमलोग बहुत दिनों से दिहात के साथ वेइन्साफी करते आये हैं। अभी जैसी गवर्नमेन्ट इस सूत्र में है, उसके चलते पढ़े लिखे लोगों की मनोवृत्ति गाँवों की तरफ नहीं जाती है। जहाँ किताब से सरोकार हुआ कि वे दिहात को भूल जाते हैं। इस चीज को अब निकाल कर फेंक देना है। यह गुलामी की देन है और अब इसे दूर करना है। अभी जो इन लोगों का दृष्टिकोण है उसे परिवर्तन कर उसे दिहातों की ओर ले जाना है। हम उम्मीद करते हैं कि अभी जो बिल पास होने जा रहा है अगर उसमें थोड़ी भी यदि हमें कामयाबी हुई तो स्वराज के रास्ते में हमलोग एक डेग आगे बढ़ेंगे। मैं फिर से इस हाउस के मेम्बरों का शुक्रिया अदा करता हूँ कि बहुत ही धीरज के साथ इस बिल को उन लोगों ने कबूल किया है।

Mr. Muhammad Abdul Ghani :

مسٹر المصباح بيشک قابل عزز هيں جو انہوں نے گرام پنچائیت کیلئے ایسے نمونے کے طور پر ایک قلمون بنا دیا ہے جس سے پہلی بار تازہ ہوتی ہے مگر اس میں خطرے بھی بہت ہیں ہمیں اب صرف امید ہی پر تکیہ کرنا چاہئے جیسا کہ المریبل مسٹر نے ابھی امید دلائی ہے کہ غلط بات جو غلطی سے اس میں آگئی ہوگی

اسکو دور کرنے کی کوششیں کی جائیں گی ہمیں امید ہے جس خلوس نیک نیتی سے انڈریل منسٹر انچارج نے بل کو رکھا ہے اس سے بہت بہتر نتیجہ ظاہر ہوگا وہ انصاف کرنے میں اور انتظام کرنے میں کبھی اپنے ذاتی اغراض کو سامنے نہیں لائیں گے جہاں کہیں بھی اس قسم کی پنچایت مقرر کی جائے۔ ان چند الفاظ کے ساتھ میں دوبارہ انڈریل منسٹر انچارج کا شکریہ ادا کرتا ہوں اور خاص کر اس لئے کہ انہوں نے بہت کوشش کی ممبر اسمبلی کے جو opposition میں ہیں انکو accommodate کرنے کیلئے۔

Mr. Jagat Narayan Lal : श्रीमान स्पीकर साहब, अब इस बिल के पास करने का stage आया है और इस मौके पर मैं दो चार शब्द इसके सुतल्लिक कहना चाहता हूँ। मेरे जानते यह बिल इतना महत्वपूर्ण है कि इसके जरिये हमलोग अपने पुराने इतिहास का जो पुराना आदर्श है उसका फिर से नीब देने जा रहे हैं। इस बिल के provision को देखने से मालूम होगा कि इसके अन्दर ग्राम पंचायत को हर प्रकार के अधिकार semi दायरे में दिये हुए हैं। Sanitation, मुकदमे को हल करना, cattle breeding, सब्क की देखभाल और उसकी सफाई आदि कामों की जवाबदेही ग्राम पंचायत पर दी गयी है। मेरे जानते इतना महत्वपूर्ण Legislation इस एसेम्बली से अभी तक नहीं पास हुआ। लेकिन कुछ ऐसी चीज हैं जिनकी तरफ मैं सरकार का ध्यान खींचना चाहता हूँ। एक चीज जो है और सबसे जरूरी मालूम होती है वह यह है कि नये सिरे से गाँवों में ग्राम पंचायत स्थापित करने और उसके ठीक तरह से काम करने के लिए एक तरफ से गवर्नमेन्ट की ओर से कोशिश होनी चाहिए और दूसरी तरफ Non-official agency की ओर से उद्योग होना चाहिए जिसमें वह आप से आप कायम होकर कानूनी तरीके से काम करना शुरू कर दे। मैं चाहता हूँ कि official और non-official agency चाहे वह युनियन, थाना या सबडिविजनल basis पर हो, जो ग्राम पंचायत को सही तरीके पर चलने में सहायता करे। मैं और ज्यादा कह कर इस हाउस का ज्यादा समय नहीं लेना चाहता हूँ। मैं गवर्नमेन्ट को और खास करके L. S. G. के मिनिस्टर साहब को बधाई देना चाहता हूँ जिन्होंने बहुत मिहनत करके ग्राम पंचायत बिल को इस हाउस में पेश किया और जो आज इस हाउस से पास भी होने जा रहा है।

हम लोग जिस स्वप्न को आज तक देख रहे थे उस स्वप्न को आज पंचायत राज की स्थापना के बाद उसे चरितार्थ होते हुए देखेंगे। गाँवों के अन्दर जो कमियाँ आ गयी थीं, गांव के लोगों में जो कमजोरियाँ घर करने लगी थी, उनके अन्दर जो सुस्तियाँ पैदा हो रही थीं, उनको हम आज दूर होते हुए देखेंगे। इसलिए मैं इस बिज का हृदय से स्वागत करता हूँ।

Mr. Mobarak Karim :

جناب صدر صاحب !

The Hon'ble the Speaker : आप भी कुछ वक्त लेना चाहते हैं ?

Mr. Mobarak Karim :

مجھے زیادہ باتیں کہنی نہیں ہیں صرف پنچایت بل کے سلسلہ میں کئی ایک روز سے میں سنتا آرہا ہوں جسمیں خدشات ' بیٹے اور دے کا تذکرہ بھی ہوا ہے میں اپنے خیالات کو آپ حضرات کے سامنے پیش کرتا ہوں ' یہ پنچایت بل جو ہمارے معزز منسٹر انچارج صاحب نے پیش کی ہے یہ عین وقت کے مناسب اور ضروری ہے وجہ یہ ہے کہ ہملوگ انڈیا کے رہنے والے ہیں یہاں کی سوسائٹی میں ہم ایک دوسرے سے ملتے ہیں ہم ایک دوسرے کے حالات سے بوری واقفیت رکھتے ہیں ہم لوگ جو کچھ فیصلہ کریں گے خوب سوچ سمجھ کر پینکے اور صحیح رائے دینکے اسلئے وہ ہملوگوں کے مناسب حال ہوگی وہ جو سات سمندر پار ہو کر یہاں آئے تھے وہ ہملوگوں کی سوسائٹی سے بوری واقفیت نہیں رکھتے تھے اور نہ وہ ہمارے تمدن اور ضرورتوں سے صحیح خبر رکھتے تھے - اس طرح کینک ہم محروم دھتے آخر خدا نے ہملوگوں کو آزادی دی ' ہم مبارکباد دیتے ہیں آنریبل منسٹر انچارج کو کہ وہ ان سب باتوں کا خیال کر کے اسکے لئے ایک بل لائے -

جناب من کسی مفید چیز کی جو کہ پہلے سے موجود نہ ہو نیو دینا اور کسی نئی بہنر چیز کا پیش کرنا بڑا مشکل کام ہے - حالت یہ ہوتی ہے کہ جب کسی نے ایک بار پیش کیا تو کسی دوسرے نے اعتراض کیا دھکا لگایا پھر جو پیش کیا گیا تو پھر تیسرے نے روزا اٹکایا اور کہا جاتا ہے کہ نہیں ایسے اسکے بعد جیسے تیسے اسطرح کے اعتراضوں سے مفید بل پیش کرنے والا دل پر داشتہ ہو جاتا ہے - اور فوراً کی خرابی

کی اصلاح بھی نہیں بدلا سکتی ہے مگر واقعہ ہے کہ جب اُسی پر عمل کیا جاتا ہے تو اگر انہیں کے اندر کوئی خرابی نہیں ہوتی ہے تو آہستہ آہستہ درست ہوتی جاتی ہے - میرے اتریبل منسٹر صاحب نے وعدہ کیا ہے کہ اگر اس میں کسی قسم کا نقص یا کوئی خرابی ہوگی تو بعد میں اسکو رفع کر دیا جائیگا - صاحب.....

The Hon'ble the Speaker : 'साइबों' न कहिए 'साहब' कहिए ।

Mr. Mobarak Karim :

بہت بہتر جناب ! میری نظر جو ہے دوسری طرح کی ہے ممکن ہے سبکی ایسی ہی ہوگئی ہو اسمبلی میں ۱۵۲ ممبران ہیں یہ وہی ہیں جو ۱۵ اگست سنہ ۱۹۴۷ ع کے پہلے بھی تھے وہی آج بھی ہیں مگر دونوں میں فرق ہے حیثیت بدل گئی ہے اور اب اسکی دوسری صورت ہوگئی ہے اور ایسی شکل ہوگئی ہے جو سمجھنے کی چیز ہے معمولی بات نہیں ہے وہی ممبران ہیں - وہی اسپیکر صاحب وہی پریسیڈنٹ صاحب وہی منسٹر صاحبان اور وہی مبارک کریم - جو ۱۵ اگست کے قبل تھے وہی اب بھی ہیں اگر آپ سمجھنا چاہیں تو میں صرف دو شعر کے اندر سمجھا سکتا ہوں - جب سے ہم یہاں آئے ہیں صرف ایک روز میں نے زمینداری ہل کے سلسلہ میں جب ہاؤس میں بحث و مباحثہ ہو رہا تھا تھوڑا سا حصہ لیا تھا - زمینداری کے سلسلہ میں میرے چیلنج کا جواب اب تک نہیں ملا - لوگ ہمکو برابر اشارہ کرتے رہتے ہیں توجہ دلاتے ہیں کہ بولتے کیوں نہیں ہیں خاموشی سے سنتا رہتا رہتا ہوں بولوں تو کیا بولوں سب کام تو اچھا ہی ہو رہا ہے ہاں ! کہنا تو یہ ہے کہ ۱۵ اگست کے پہلے جو دقت تھی تو وہ دوسری تھی اور اب اسکے بعد دوسری ہوگئی جسکے متعلق میں ایک شعر غرض کردوں تو بہتر ہوگا - فارسی کا ایک لفظ ہے قفس - اسکا معنی ہے پنجرہ - اگر پنجرے میں چیز یا کو بند کر دیا جائے اور اسکو دائرہ پائی ہر طرح کا آرام دیا جائے تو بھی آزادی کے لئے وہ اسی کے اندر کبھی بھدک کر اُدھر جاتی ہے کبھی اُدھر مگر اسکو آزادی نہیں ملتی ہے اسکو کہتے ہیں اسیری یعنی قید خانہ میں رہنا اور ہاؤس میں زمینگیر کا باندھ دینا - گویا چوپا کو غلامی کی زمینگیر سے باندھ کر قید خانہ میں ڈال دیا گناہ ہندوہ اگست سنہ ۱۹۴۷ ع کے پہلے ہم لوگوں کی بھی اُبی کیفیت تھی یعنی غلامی و قید خانہ ہے اسی مطلب اور مقبوح کو شاعر نے اس شعر میں بیان کیا ہے -

شعر ملاحظہ ہو -

شعر - کیا چمن کا حال مجھ سے پوچھتے ہو ہم نشین

ملہری کل حاصل اسیری ، ملہری کل دلہا غلص ۔

۱۵ اگست کے پہلے ہندوستان مانند ایک قذس کے تھا جس میں ہلوگ مہل چڑیا کے بند تھے مگر اب یعنی ۱۵ اگست کے بعد سے ہم لوگ خدا کے فضل و کرم سے آزاد ہو گئے ہیں اور حصول آزادی کے بعد یہی ہندوستان جو ہلوگوں کا قید خانہ تھا اب قید خانہ نہیں رہا بلکہ ایک اچھا اور خوش نما چمن ہو گیا ورنہ صرف یہ کہ خوش نما چمن ہو گیا بلکہ ہم لوگ اس کے مالک بنی ہو گئے اور اب یہ چمن (یعنی ہندوستان) ہم لوگوں کا اپنا چمن ہے - اسی مطلب و مفہوم کو شاعر نے دوسرے طبع میں ادا کیا ہے -

شعر - باغبان مجھ سے ہے خوش اور مہرباں صیاد ہے
اب چمن میرا چمن ہے اب قفس میرا قفس -

The Hon'ble the Speaker : order, order ممبرانہ لوجہ خوبہ
سہماتے ہئے ! ہیاہا سہمائنے کی اضررہ نہئے ہئے !

Mr. Mobarak Karim :

بہر حال میرے کہنے کا مطلب یہ ہے کہ آنریبل منسٹر انچارج نے اسی آزادی کو مد نظر دیکھ کر ہبلک کی پہلانی کے لئے اس بل کو نہیں کیا کیا ہے اور ہم انکو اس پر تہ دل سے مبارکباد کہتے ہیں ۔

The Hon'ble the Speaker : The question is :

That the Bihar Panchayat Raj Bill, 1947, as settled in the Asembly, be passed.

The motion was adopted.

THE BIHAR MATERNITY BENEFIT BILL, 1947, (BILL NO. 38 OF 1947.)

The Hon'ble the Speaker : Next item, the Bihar Meter-nity Benifit Bill, 1947.

The Hon'ble Pandit Binodanand Jha : Sir, I move that the Bihar Meter-nity Bill, 1947.....

The Hon'ble the Speaker : The Bill has returned from the Council with some amendments,